

Rammebetingelser Grimstad kommune

Regjeringens kommuneopplegg for 2024

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram den 6. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i *frie inntekter* for kommunene til 5,1 mrd. kr (dvs. 1,4 %), mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst i intervallet 4,4-4,7 mrd. kr.

Oppjusteringen må ses i sammenheng med at anslaget for pensjonskostnader som finansieres med frie inntekter, er økt med 0,7 mrd. kr basert på oppdaterte tall fra pensjonsleverandørene. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2024 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 4,3 % (fordelt med 4,9 % som årslønnsvekst og 3,4 % som prisvekst). I realveksten ligger det også inne 150 mill. kr til satsing på psykisk helse og rus og 40 mill. kr til helsestasjon og skolehelsetjeneste. I tillegg er 100 mill. kr fordelt til de kommunene som taper mest på modellen for gradert basiskriterium.

Realveksten på 1,4 % er regnet fra inntektsnivået i 2023 slik det ble anslått etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2023. Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2023, blir inntektsveksten fra 2023 til 2024 lavere, siden veksten regnes fra et oppjustert nivå sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2023. Oppjusteringen for i år har sammenheng med økt skatteinntektsanslag for kommunene med 3,547 mrd. kr. Skatteinntektene for i år er nå anslått til -5,7 % nominelt for kommunene. På kostnadssiden bør spesielt merkes at deflatoren for inneværende år er nedjustert fra 5,2 prosent i RNB til nå 4,5 prosent. Redusert prisvekst betyr også at realverdien av inntektsveksten for 2024 blir høyere. Deflatoren for 2024 er altså anslått til 4,3 prosent.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2024 settes ned med 0,2 prosentpoeng. Denne justeringen har sammenheng med et makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektsandelen (inkl. eiendomsskatt) skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Ordinær skatt på inntekt og formue (inkl. naturressursskatt) for 2024 anslås å bli 5,8 % høyere for kommunene samlet, sammenlignet med det sist justerte nivåanslaget for i år. Rammetilskuddet for kommunene foreslås økt med 3,4 %. Sum frie inntekter anslås etter dette å øke med 4,7 % nominelt.

I kommunedirektørens budsjettforslag for 2024 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til **1 657,617 mill. kr**, som er 5,145 mill. kr høyere enn i beregningene fra KDD. Kommunedirektøren legger per nå til grunn **1 557,782 mill. kr** som frie inntekter i år. Korrigerer vi med 15,166 mill. kr, som er summen av såkalte oppgaveendringer i kommuneopplegget, får vi 1 572,948 mill. kr i oppgavekorrigerte frie inntekter 2023. *I kommunedirektørens budsjettforslag legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 84,669 mill. kr eller 5,4 %.*¹

¹ Lokalt skatteanslag er i disse beregningene basert på kommunens gjennomsnittlige skatteinntekter per innbygger i de siste tre skatteårene (2020-22).

Oppgaveendringene over rammetilskuddet omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer: Beløpet i hver av linjene viser kommunens andel av den enkelte korreksjonen (fordelt etter aktuell delkostnadsnøkkel) – og som kan brukes i beregningen/dokumentasjonen av rammeendringer for aktuelle tjenesteområder.

	I makro	Grimstad
Samlet korreksjon (1000 2023-kr)	3 565 632	15 166
Statlige og private skoler, endring i elevtall	-115 010	-548
Redusert pensjonspåslag for private barnehager	-55 100	-254
Gratis deltids plass SFO 2. trinn, helårseff.	827 965	3 943
Gratis barnehage tiltakssonen Finnmark og Nord-Troms, helårseff.	68 410	0
Diverse korrigeringer ny opplæringslov	45 288	216
Økte veiledende satser for sosialhjelp, helårseff. av endring i 2023	283 593	1 210
Gratis barnehage 3. barn i barnehagen, helårseff. av endring i 2023	23 011	106
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024 og helårseff. av endring i 2023	1 559 773	7 186
Ytterligere reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024 (sentralitet 5 og 6)	69 358	0
Endringer i kontantstøtten, konsekvenser for barnehage	114 765	529
Pasienttilpasset basistilskudd, helårseff. av endring i 2023	239 693	1 034
Ekstraordinære inntekter fra konsesjonskraft, reversert trekk i rammetilskudd	535 000	1 870
Vaksinasjon mot Covid-19, engangsbevilgning i 2023	-68 000	-289
Diverse korreksjoner	36 886	163

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2025-27) budsjettet med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 3,0 mrd. kr eller 0,8 % (dvs. noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer.

Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres derfor med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2024-kr):²

	2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd (fast del)	675 547	720 062	742 331	753 640	760 371
Skatt	806 362	857 102	865 703	873 939	881 846
Inntektsutjevning	75 873	80 453	81 233	81 977	82 690
Sum frie inntekter	1 557 782	1 657 617	1 689 267	1 709 556	1 724 907
%-endring		6,4	1,9	1,2	0,9

² I prognosekjøringen (basert på KS-modellen) er det i utgangspunktet lagt til grunn framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet, konkret per 1.1.2024, 1.1.2025, 1.1.2026 og 1.1.2027 (SSB MMMM justert for TBU-metode og flyktninger). Innbyggertall fordelt på de aktuelle aldersgruppene har telletidspunkt 1. juli år t, og vi lar disse være gjennomsnittet av tallene per 1.1 år t og 1.1 år t+1. Innbyggertall totalt og fordelt på aldersgrupper per 1. juli påvirker innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen det påfølgende året, mens innbyggertall totalt per 1.1. påvirker inntektsutjevningen aktuelt år. Ordinært skjønn fra Statsforvalteren (0,550 mill. kr i 2024) er satt til 0,5 mill. kr for årene 2025, 2026 og 2027.

Vedlegg

Dokumentasjon av frie inntekter 2023 og 2024 (Grønt hefte 2024).

Grimstad	2023	2024
Innbyggertilskudd	680 837	734 815
Utgiftsutjevnenende tilskudd/trekk	-18 986	-15 968
Korreksjonsordningen for elever i statlige/private skoler	-10 974	-10 955
Inntektsgarantertilskudd, netto	-995	-1 798
Tilskudd til saker med særskilt fordeling	11 828	12 500
Distriktstilskudd Sør-Norge/småkommunetilskudd	0	0
Distriktstilskudd Nord-Norge	0	0
Veksttilskudd	0	917
Storbytilskudd	0	0
Regionsentertilskudd	0	0
Skjønnstilskudd*	580	550
= Sum rammetilskudd (fast del) ved framleggelsen av statsbudsjett	662 291	720 062
Anslag inntektsutjevnenende tilskudd/trekk fra KDD i statsbudsjettet	90 076	51 732
Skatteinntektsanslag fra KDD i statsbudsjettet	750 022	880 678
Endring rammetilskudd etter budsjettsaldering	-1 525	0
Endring rammetilskudd i RNB (inkl. budsjettavtale på Stortinget)	14 781	0
Endring i anslag skatt/inntektsutjevning fra KDD målt mot oppr. anslag	41 303	0
= Sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	1 556 947	1 652 472
Oppgavekorrigering**	14 675	0
= Anslag på oppgavekorrigerte frie inntekter	1 571 622	1 652 472
Anslag prosentvis vekst relativt til fjoråret		5,1 %
Anslag på oppgavekorrigert vekst relativt til fjoråret		80 850

*) Eventuelle tildelte skjønnsmidler fra statsforvalteren gjennom året inngår ikke i denne summen

**) I Grønt hefte er korreksjonene på kommunenivå i hovedsak gjort etter samlet kostnadsnøkkel, se GH 2024 tabell 3-k.

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2024 og endring 2023-2024.

Grimstad	2024			Endring 2023-2024	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn (1000 kr)
0-1 år	0,0058	1,0404	374	0,7 %	85
2-5 år	0,1348	1,0381	8 216	-1,1 %	-2 073
6-15 år	0,2527	1,0825	33 325	-0,3 %	-1 146
16-22 år	0,0241	1,1461	5 630	0,4 %	501
23-66 år	0,1081	0,9735	-4 581	0,1 %	-244
67-79 år	0,0605	0,9540	-4 452	0,3 %	-254
80-89 år	0,0806	0,9466	-6 876	-0,5 %	-1 208
Over 90 år	0,0403	0,8312	-10 877	2,2 %	348
Basistillegg	0,0163	0,4525	-14 265	-0,4 %	-1 083
Sone	0,0103	0,7280	-4 479	0,1 %	-322
Nabo	0,0103	0,8895	-1 819	-0,1 %	-156
Landbrukskriterium	0,0019	0,6781	-978	2,2 %	123
Innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia	0,0067	1,1176	1 260	-1,2 %	-146
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0078	1,1164	1 451	-1,6 %	-246
Dødelighet	0,0474	0,9670	-2 501	2,2 %	1 299
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0168	1,1406	3 776	6,4 %	1 592
Lavinntekt	0,0105	0,8603	-2 344	1,1 %	368
Uføre 18-49 år	0,0060	1,3118	2 991	0,6 %	3
Opphopningsindeks	0,0088	0,7595	-3 383	14,9 %	2 263
Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	0,8334	-4 792	-0,4 %	-16
PU over 16 år	0,0507	0,9946	-439	3,4 %	2 491
Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	0,8473	-11 572	-0,3 %	-1 236
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163	1,0177	462	7,5 %	1 901
Innbyggere med høyere utdanning	0,0179	0,9968	-93	0,6 %	173
Kostnadsindeks	1,0000	0,9900	-15 968	0,2 %	3 018
<i>Netto virkn. statlige/private skoler</i>			-10 955		19
Sum utgiftsutjevn. mm.			-26 922		3 037

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2024 (og endring 2023-24) fordelt på sektorområder

Grimstad	2024			Endr. 2023-2024	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/trekk i utgiftsutjevn. (1000 kr)
Barnehage	0,1568	1,0313	7 838	0,0 %	164
Administrasjon	0,0783	0,9609	-4 899	0,0 %	-169
Landbruk	0,0019	0,6781	-980	2,2 %	96
Grunnskole	0,2410	1,0661	25 460	-0,3 %	-1 415
Pleie og omsorg	0,3607	0,9319	-39 271	0,9 %	1 278
Kommunehelse	0,0673	0,9658	-3 681	0,0 %	-728
Barnevern	0,0407	1,0522	3 395	2,9 %	1 775
Sosialtjeneste	0,0533	0,9553	-3 808	2,2 %	2 001
Kostnadsindeks	1,0000	0,9900	-15 968	0,2 %	3 018